

TLAČOVÁ SPRÁVA

Košice, Praha, 30.10.2019

Výbor OSN vyzval vládu, aby dôslednejšie chránila hospodárske a sociálne práva ľudí na Slovensku

Výbor OSN pre hospodárske, sociálne a kultúrne práva vyzval vládu k prijatiu množstva konkrétnych opatrení na zlepšenie ochrany ľudských práv na Slovensku. Navrhované opatrenia publikoval po svojom októbrovom zasadnutí a diskusii so slovenskou vládnuou delegáciou v Ženeve. Mnohé z nich sa špecificky dotýkajú ochrany práv rómskej menšiny.

Navrhované opatrenia reagujú na široké množstvo problémov, ktoré sú na Slovensku prítomné a negatívne ovplyvňujú ochranu hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv jeho obyvateľstva. Veľkú pozornosť výbor venoval situácii znevýhodnených skupín osôb, ktoré vo všeobecnosti čelia porušovaniu svojich práv vo zvýšenej miere. Výbor v tomto smere vyjadril okrem iného znepokojenie nad tým, že **slovenské súdy nedostatočne chránia práva osôb, ktoré sú zvyčajne vystavené diskriminácii** - ako sú príslušníci a príslušníčky rómskej menšiny, migranti a migrantky či osoby so zdravotným znevýhodnením. Vládi odporučil, aby odstránila bariéry, ktoré diskriminovaným osobám bránia účinne sa domôcť ochrany pred diskrimináciou na súdoch.

Mnohé odporúčania, ktoré výbor vládi adresoval sa týkajú špecificky ochrany práv znevýhodnených príslušníkov a príslušníčok rómskej menšiny. Výbor vyjadril okrem iného znepokojenie nad **pretrvávajúcou segregáciou rómskych detí vo vzdelávaní**, vrátane ich vysokého počtu na špeciálnych školách a v triedach. V tomto smere špecificky poukázal aj na pretrvávajúce hlboko zakorenené predsudky a stigmatizáciu, ktorým rómske deti čelia a ktoré sú podľa neho podstatou ich vylúčenia v rámci vzdelávania aj v slovenskej spoločnosti ako takej. Vládi musí podľa neho urobiť okamžité kroky, ktoré podporia integráciu rómskych detí do bežného vzdelávacieho prúdu. Zdôraznil tiež, aby vládi pri riešení problému sociálneho vylúčenia rómskych detí spolupracovala s miestnymi samosprávami.

Výraznú pozornosť výbor venoval aj otázkam **porušovania reprodukčných práv žien, pričom osobitne poukázal na situáciu rómskych žien**. V tejto súvislosti ho hlboko znepokojili dokumentované informácie o segregácii rómskych žien v pôrodniciach, o ich obťažovaní, ponižovaní či fyzickom obmedzovaní počas pôrodu. Pozornosť venoval aj otázke **prístupu k spravodlivosti pre rómske ženy, ktoré boli v minulosti sterilizované bez ich informovaného súhlasu**. Vládi v tomto smere vyzval k tomu, aby pre všetky poškodené ženy zabezpečila primerané a účinné prostriedky nápravy.

Hlboké znepokojenie vyjadril výbor aj nad tým, že **veľké množstvo Rómov a Rómiek, najmä v segregovaných komunitách, naďalej nemá stály prístup k čistej vode**. V tomto smere odporučil slovenskej vládi, aby urobila všetky nevyhnutné kroky na zabezpečenie primeranej a bezpečnej vody pre všetkých.

„Na zasadnutí výboru som hovorila hlavne o situácii v obci, v ktorej sama žijem. Poukázala som na to, že niektoré rómske rodiny nemajú prístup k vode a mnohé deti na miestnej škole sú vzdelávané v segregovaných triedach. Poukázala som aj na niektoré iné oblasti, v ktorých Rómovia a Rómky na Slovensku čelia diskriminácii. Chcela by som vyzvať našu vládu, aby týmto problémom konečne

venovala potrebnú pozornosť,“ povedala rómska aktivistka z východného Slovenska, ktorá sa zúčastnila zasadnutia výboru OSN.

„Z odporúčaní výboru je zrejmé, že inštitúcie na Slovensku musia pre ochranu práv sociálne vylúčených Rómov a Rómiek na Slovensku urobiť podstatne viac, ako doteraz. Opatrenia, ktoré za ostatné roky vláda v tomto smere prijala, jednoducho nestačia. Chudoba a sociálne vylúčenie mnohých Rómov a Rómiek žijúcich v marginalizovaných komunitách, segregácia rómskych detí vo vzdelávaní či porušovanie reprodukčných práv rómskych žien, sú pretrvávajúce problémy, ktoré je potrebné naozaj rázne riešiť,“ povedal Štefan Ivanco, programový koordinátor Poradne pre občianske a ľudské práva.

„Taktiež považujeme za veľmi dôležité, že výbor OSN znovu upozornil na problém s nedostupnosťou a neprístupnosťou vody. Platí totiž, že každý človek má právo na vodu a je úlohou štátu realizáciu tohoto práva zabezpečiť. V tomto smere verejná správa bohužiaľ zlyháva a je potrebné premyslieť výraznejšie opatrenia,“ dodal Maroš Matiaško, predseda Fóra pre ľudské práva.

Výbor pre hospodárske, sociálne a kultúrne práva (CESCR) je orgánom OSN pozostávajúcím z nezávislých expertov a expertiek, dohliadajúcich na dodržiavanie právne záväznej medzinárodnej zmluvy - Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach jeho zmluvnými štátmi. Dodržiavanie paktu Slovenskom výbor posudzoval na zasadnutí so slovenskou vládou delegáciou v dňoch 9. - 10. októbra 2019 v Ženeve. Stalo sa tak opätovne po vyše siedmich rokoch. Zasadnutiu predchádzalo zaslanie periodickej správy slovenskej vlády, v ktorej popísala opatrenia na ochranu ľudských práv z ostatných rokov a dosiahnutý pokrok v tejto oblasti.

Zasadnutia výboru sa zúčastnili aj mimovládne organizácie Poradňa pre občianske a ľudské práva (POLP) a Fórum pre ľudské práva (Fórum), ktoré mu **poskytli informácie o aktuálnej situácii v oblasti ochrany ľudských práv na Slovensku**. Vo svojich správach aj osobne výbor informovali predovšetkým o porušovaní práva mnohých marginalizovaných Rómov a Rómiek na prístupe k pitnej vode, segregácii rómskych detí vo vzdelávaní a porušovaní reprodukčných práv rómskych žien.

KONIEC

Záverečné zistenia výboru s prehľadom navrhovaných opatrení:

https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=E%2fC.12%2fSVK%2fCO%2f3&Lang=en

Alternatívna správa POLP zaslaná výboru:

https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=INT%2fCESCR%2fCSS%2fSVK%2f37061&Lang=en

Alternatívna správa Fóra zaslaná výboru:

https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=INT%2fCESCR%2fCSS%2fSVK%2f35669&Lang=en

Kontakty:

Štefan Ivanco – programový koordinátor Poradne pre občianske a ľudské práva: tel. č.: 0908 695 531;
e-mail: antidiskriminacia@poradna-prava.sk

Maroš Matiaško - predseda Fóra pre ľudské práva: tel. č.: +420 608 130 205;
e-mail: matiasko.maros@gmail.com

Poradňa pre občianske a ľudské práva je mimovládna organizácia, ktorá sa venuje ochrane ľudských práv a slobôd so zameraním na ochranu práv menšín a ochranu pred diskrimináciou. Pozornosť dlhodobo venuje predovšetkým otázkam diskriminácie rómskej etnickej skupiny v rôznych oblastiach života na Slovensku. Venuje sa tiež ochrane reprodukčných práv a problematike policajného násillia. Poradňa vo svojej práci rozvíja metódu strategického vedenia súdnych sporov v prípadoch diskriminácie a porušovania ľudských práv menšín. Vykonáva tiež terénny monitoring, advokačné aktivity vo vzťahu k štátnym inštitúciám a realizuje vzdelávacie aktivity v oblasti ochrany pred diskrimináciou. Web: www.poradna-prava.sk

Fórum pre ľudské práva je mimovládna organizácia, ktorá sa venuje presadzovaniu ľudských práv právnymi nástrojmi. Pozornosť venuje najmä problematike chudoby a sociálnych práv, vylúčenia rôznych skupín, vrátane rómskej etnickej skupiny a ľudí so zdravotným postihnutím, zlému zaobchádzania a diskriminácie. Právnici Fóra zastupujú prípady pre národnými a medzinárodnými súdmi a orgánmi a pravidelne sa zúčastňujú zasadnutí medzinárodných orgánov pre ľudské práva. Web: www.forumhr.eu